

Domaće novosti

Vladina pomoć Istri. — Prošlog četvrtka dan 9. o. m. primio je Predsjednik vlade on. Mussolini u posebnu audijenciju Nj. Eks. istarskog prefekta Leona Leone, istarskog fakultetskog tajnika on. Maracchia, te puljskog podžupana on. Biluceglia, s kojima se je razgovaralo o vrlo teškom gospodarskom položaju istarske pokrajine uslijed vrlo velike suše. Oni su umolili on. Mussolinija neka bi vlada što prije počela s javnim radovima, koje su u programu i koje su odobrile, a neka bi se odobrile i one koje čekaju odobrenje. Osim toga zamolili su, da bi se doznačile nove svote za postuliranih.

On. Mussolini je molbu saslušao, pa je dao potrebna naređenja odnosnim ministarstvima.

Komisija je Predsjednika vlade razložila specijalno vrlo teško stanje grada Pule. Pripisani su važni predlozi za neka nova industrijska poduzeća, jedino bi industrija spasila Pulu iz ekonomske krize.

On. Mussolini je saslušao komisiju, pa je naložio neka odgovorna ministarstva prouče i eventualno prihvate projekte za preloženja industrijska poduzeća.

Podžupan on. Biluceglia je on. Mussoliniju prikazao plan za uređenje financija puljske općine, a također i program javnih radnja, koje bi se imale u Puli što prije obaviti.

Osim toga je komisija govorila s on. Mussolinijem o potcastima, koje bi se imale iskazati Istranima palima u svjetskom ratu.

U pogledu sistematizacije puljskih općinskih financija i u pogledu počasti palima on. Mussolini je razgovor saglasan s komisijom. — Razgovor je prošao u punoj srdačnosti. Pristupovali su on. Turati i podsekretar unutarnjih poslova on. Bianchi.

To je kratka hrozajama vijest iz Rima. Iz nje se vidi, da će vlada i ove godine dati neku pomoć Istri. Ta će pomoć biti u formi javnih radova. Kakvi će se javni radovi provesti i u kojim mjeri to za danas još neznamo.

Benifikacija koparštine. — Narod oko koparštine opetovano je umolio vladu, da bi se započelo s benifikacijom onog mostvarnog kraja. To bi bilo potrebno s jednog važnog razloga: narod je nezaposlen, a ljetina je vrlo lošava. Na molbu je pred par dana održano razgovor ministar javnih radova Glavni jedini hrozajama, kojim naređuje zadržati za benifikaciju neka zapadne rad, a onaj isto troškova, koji naša vlada, biti će ubrzo doznan, koji sadom oko benifikacija početi će se radom, već je zato sve općenito. Ljudi čekaju zaposlenje. A kako postoji benifikacija i drugačije: popraviti će se mnogo neuporabivog zemljišta. A i u zhravstvenom pogledu benifikacija mnogo će koristiti. Koparština je zbog svojih močvara dosta trpjela od groznica.

Pomoć predsjednika vlade. — Njeg. Eks. Predsjednik vlade on. Mussolini poslao je pred par dana preko istarskog prefekta 3000 lita za obitelji općinskog strarača Josipa Cerkevica, koji je nedavno u Skopljani kraj Divače iz zasluge od zloćudne ruku umoren. Ovim je plamenom i značajnim darom on. Mussolinijem bar donekle pomoć obitelji ostavio savjestno službenika, koji je junački pao za našim i domovinom.

Poslanik dr. Willan na Prefekaturi. — Prošlog četvrtka, dan 9. o. m. posjetio je naš poslanik dr. Josip Willan istarskog viceprefekta onam. Vendičevića. Dr. Willan je prefektom za namjeniku izrazio u ime svojih izbornika saopćeno prigodom vrloke nesreće, koja je zadesila kr. mornarice katastron podmornice cr. 15, gdje je našla tragediju smrti na dnu mora dvadeset i sedam mladih ljudi. Tom prigodom se je čimn. Vendičević razgovarao s dr. Willanom i o položaju u pokrajini.

Suša i tuča u Sjevernoj Istri. — Pisanje iz Buzetina jedan naš seljak: Već smo mislili sigurno, da će nam na 6. o. m. kiša napiti i okrijeti naša polja. Nije i Vinograd, u ljudima i blagu dike vode, ali tomu ne bi tako. Doduše kišilo je za tri dana, ali najjednom prestalo. Odmah pa toga nazlo se približi drugo, koja opet prestade, ali ovaj put donese sobom i strašan tuča, taj bih Boži. Dolinu našu zapravo nije posjelišta, ali dobarno potuču fitavi kraj od Sovinjaka do Svih Sveti. Tako nasrada Sovinjak, Pratin, našoj dolini Jurčiči, Marini, Penzari i Vidici. Odnesla tuča konu polovicu, konu dvije trećine grožđia, a komogod deset desetina. Tuča smlati i turkinju. Što nam dakle preostade od ljetine? Ono nešto pšenice, vrlo malo krumpira, a drugo sve ostu suša, a sada tuča. Tko ima oči neka vidi našu nevolju; tko ima usi — nek kaže našu bol; tko ima ruku — nek pomogne nama seljacima. Seljacima bez živčaja i poljskog priroda. Tko ima srca — nek pomogne gladnima. Sve što imamo i sve što nam daje ova godina i naša zemlja, to nam jedva zadoštago za dva mjeseca, ono naimo što je prirodilo: a ljetina, što je nedavno suša, bura i tuča upocle nema. Što sada? Kako? Proživjeti čemo, ako nam pomogne država sa javnim radovima, koje su već odlučene. Ali što prije valja nam dati posla i zarade, dotično kruha i palente. Ovo je glas nevoljnika ovuda i po čitavoj Istri.

DOPISI

IZ RIJEKE. — Joško o potonuloj podmornici. — Čijeli Kvarner u koroti. — Talijanske novine o Stjepanu Radiću. — Četrtri riječki veseljaj. — Još o karlatanima. — Ono tri. — Nesreća nekog ide: ne gleda nikome u lice, već glavu zahvati, tu mora nekome da propadne. Tako je i nedavno jedan jedva osjetljiv sudar divju ladju zavio u crno dvadeset i sedam čestitih porodica. Vrčeti svoju tešku vojničku dužnost dvadeset i sedam je mladića izgubilo svoj život, u godinama, gdje se mladome čovjeku sve smiješilo; i nebo i zemlja i more i planina i svaki vjetrić i svaki mlit — sve. — Dojani ona britonske tragedije bio je strahom nekakvu čudnu ladju, dugu od prilike petnaest metara, a privozano u kermu stajala za broda, ali malo razabere, da je onaj podmornicu. Neko vrijeme gladio ju je Barizon izvaljenih očiju, a onda mu najjednom munu glavom misao, da je Forb bez ikakve sumnje namjeravao, da uterče u toj ladji. On je zacijelo zalio, pa je ono ždno skriveno u španjolskoj galiji, pa je zamislilo se, rekao samo čas, da ga ponese se sobom.

I Dori bio je već dodijalo ono kopanje u zlatu, pa je izišla na palubu, da se ozre po obzoru. Barizon je zovnu i njih se dvoje bez mišle spustiše na podmornicu.

Za čas će su vratiti, reče on i spusti se u unutrašnjost ladje.

Kad je malo zatim izišao napolje, lice mu se sjalo od uzbuđenja.

Još ne znam u kakvom je stanju moji ljudi. Što je do ostalih sprava i strojeva, to je sasvim u redu. Ova je podmornica najnovijeg tipa. Providjena je benzinom i s tim ostalim potrebitim stvarima. Ne krije se se u njoj kakav nedostatak. Što mi je izgledao ok, držim, da čemo bez ikakvih poteškoća moći da se dokopamo zemlje.

Odakle je stigla ta podmornica? upita me.

O tome i ja razmišljam. Pa ima u ovom ovome kak nešto čudo. Kako je ladja mogla da stigne ovamo po ovakvom putu? Nego — pričekaite... čini mi se, da se sjećam... Jest — sad znam... Možda se i sjećate, kako se je prije dvije ili tri godine nekakav španjolski krasak izgubio u moru. Nestalo ga, u nekoj strašnoj oluji, a je sasvim u redu. Ova je podmornica, je nosio i jednu podmornicu, zacijelo istu, što je ovdje vidite. Pa i jest — pročitate ovo ime: «Tiburona», što

ne pokazalo, kako je priroda dussunim i kako ni najbraviji ne mogu nisku uspjeli, da je u potpunosti i nikome kakvo sredstvo za njegov ili jed tako je ovdje moro biti i ima svoja žrtve.

Mojim nijedna od takvih nesreća nije bila da zadržu čovjeka na putu na borbu, ne ča ni ova. I onaj isti čas, ali su se iz nestrudne podmornice jednog od jedne vadile lješine nestrudnih ljudi, zašto im njihov drugova silu, zili u druge siline ladje, da zaplove pod vodu, što u sebi krije toliko opasnosti zasa. Ali dok se čovječji duh uplašiti ne i najbravije srce ne može, da se otpne od svojih dužnosti, što ga ovakvo nesreće odvlaču za sobom. Tako bijaše i prije, u propasti one nesretne podmornice. U tom trenutku, u trbušici i onkraj granice nesreća, što ju je u svim sretna izvanje, ona tragedija, bila je vrlo duboka. Svakako je bito, da je negdje u isto vrijeme izabao svoj veliki duh i poznati hrvatski avak i vodja, Stjepan Radić, pa je bio s Rijekom osvanio i Susak u zaludu, u istom trenutku i teški konat, što su se ta dva grada, što ih iz državnim granu dijelje i razni politički nazori, našla pod jednim opće ljudskim osjećajem žalosti i bola.

Hrvatske su novine o propasti talijanske podmornice i poginulim junacima pisale s mnogo smuču, knošto to i dolikuje ljudim žrtvama i lijepe kulturu. S drugo stranu, novice su talijanske novine pisale puno postojanja i topline o pokojnom Radiću. Istakli su njegovo ogromno znanje, njegovu slabu radinost i agilnost, njegov boran život, sav posvećen narod, iz kojega je potekao, i ako je imao kakvu manu (nema čovjeka, koji je bio imno) i ako je katkad bio u nekoj prenaogo, možda i neprikladno, ali to treba je vidjeti u svjetlu njegove u prevelikoj snazi njegovih nabujalih duševnih sila, u živom temperamentu i vrućem zanosu. Što ga je iskreno osjećao za svoje idete. Niko ni prije ni poslije njega nije umio da prođe u dušu hrvatskog seljaka, knošto ja on to znao. Sin bijedne seljačke obitelji, znao je poput našeg pokolnje Dobro i zlo, ali je bio i velikog pravda, da pokaže gdje seljaka najviše boli, gdje ka najjače lišti i što bi trebalo učiniti, da mu se pomogne. On je imao mnogo političkih prijatelja, s kojima je zajedno radio i od kojih se je vremenom raskrstio. da se opet poslije nekoliko godina s njima sli, onim talijanskim i ostalim, koji su u njegov početku pa sve do smrti svoje: hrvatskom seljaku. Od njega nije se odvojio ni za jedan čas, ostao je uvijek uza nj i u borbi za njegovo dobro. Zato ga je hrvatski seljak i obožavao, zato je i bol hrvatskog seljaka za njim nezamjeran, nezahvalan, nezbrisan. Zato će Radić i živjeti u sretna hrvatska dok bu u svijetu živjelo jedno hrvatsko ime i kucalo jedno srce hrvatske srce. Onjemu će se u budućim godinama pisati mnogo, ali će dugo trebati, dok se tačno u svojoj njoj i zamašitosti iznese sva vrijednost i važnost tog velikog čovjeka, koji svoj silan uspjeh nije bio zadovoljen ni potpuno vlastitoj silu, ali i našim ni urotama ni zavjerama, već jedino svojim silom, besprimjerno, ustrajnom radu oko ostvarenja jedno idete, za koju je živio i pao.

Ono što je u njemu bilo mana i pogriješaka, iščezava pred njegovom neospornom veličinom, pa se već danas može reći, da se Stjepan Radić ide u red najvećih ljudi, što su u Hrvatsima ikada živjeli dali.

U ovom smislu pisalo su i njemu i najučeludnije talijanske i druge svjetske novine.

Ono tri. — Nesreća nekog ide: ne gleda nikome u lice, već glavu zahvati, tu mora nekome da propadne. Tako je i nedavno jedan jedva osjetljiv sudar divju ladju zavio u crno dvadeset i sedam čestitih porodica. Vrčeti svoju tešku vojničku dužnost dvadeset i sedam je mladića izgubilo svoj život, u godinama, gdje se mladome čovjeku sve smiješilo; i nebo i zemlja i more i planina i svaki vjetrić i svaki mlit — sve.

Dojani ona britonske tragedije bio je strahom nekakvu čudnu ladju, dugu od prilike petnaest metara, a privozano u kermu stajala za broda, ali malo razabere, da je onaj podmornicu. Neko vrijeme gladio ju je Barizon izvaljenih očiju, a onda mu najjednom munu glavom misao, da je Forb bez ikakve sumnje namjeravao, da uterče u toj ladji. On je zacijelo zalio, pa je ono ždno skriveno u španjolskoj galiji, pa je zamislilo se, rekao samo čas, da ga ponese se sobom.

I Dori bio je već dodijalo ono kopanje u zlatu, pa je izišla na palubu, da se ozre po obzoru. Barizon je zovnu i njih se dvoje bez mišle spustiše na podmornicu.

Za čas će su vratiti, reče on i spusti se u unutrašnjost ladje.

Kad je malo zatim izišao napolje, lice mu se sjalo od uzbuđenja.

Još ne znam u kakvom je stanju moji ljudi. Što je do ostalih sprava i strojeva, to je sasvim u redu. Ova je podmornica najnovijeg tipa. Providjena je benzinom i s tim ostalim potrebitim stvarima. Ne krije se se u njoj kakav nedostatak. Što mi je izgledao ok, držim, da čemo bez ikakvih poteškoća moći da se dokopamo zemlje.

Odakle je stigla ta podmornica? upita me.

O tome i ja razmišljam. Pa ima u ovom ovome kak nešto čudo. Kako je ladja mogla da stigne ovamo po ovakvom putu? Nego — pričekaite... čini mi se, da se sjećam... Jest — sad znam... Možda se i sjećate, kako se je prije dvije ili tri godine nekakav španjolski krasak izgubio u moru. Nestalo ga, u nekoj strašnoj oluji, a je sasvim u redu. Ova je podmornica, je nosio i jednu podmornicu, zacijelo istu, što je ovdje vidite. Pa i jest — pročitate ovo ime: «Tiburona», što

vine. A Hrvati? Dok je u ponući na borbu drevno zagrebačko crkvo kucalo stara hrvatski zvonja javljajući svijetu smrti Stjepanu Radiću, i nikome kakvo sredstvo za iste ulicama i gušču se u suzama držale ruke k zviježdanu ključu: Stjepanu Radiću — slava!

Prošle subote otvorila se na najsvečaniji način četvrta izložba na Rijeci, i to u prisutcu Njegove Visosti princa od Udine i mnogih predstavnika vlasti. Prisutni su bili i mnogi konzuli. Što se nalaze na Rijeci i mnogog naroda.

Ovogodnjišnja izložba ne nalazi se u Istri, nego u Dalmaciji, u Zagrebu i dalje u ona dva magazina na putu Zici. Za trajanja izložbe priredili će se na Rijeci i u Općini razne svečanosti u velikom stilu. Bit će, kako mnogi vele, što još nije bilo.

Ovih dana primio sam od jednog našeg čovjeka pismo, gdje mi izmoldju ostaloga pisa ov: Velečasnii gospodin Rokac, Vi se rugate onem, ki se danju infamira od karkovih čarlatana, i govorite njim, da su bečasti i trubli, i nimato krivo. Ma ča će, kada su ti vražji čarlatani pećnuti tako segavci, da njim je teško na kraj pit. Da vam povem, ča se j mane pripetilo ovi dni. Prida ti k mane nekakov irkalasina, njezinu i napječinu, i govoru mi: — Čuše, ako te je volja dolet, ja imam za te jednu službu. — Kade? — Va ten i tem zamazine. — Hvala lepa, gospodine, rekao sam ja, jutra ću poč tam na delo. — A o mane: — Ne, draži, ako ćeš da budeš prihujen, moraš najmanje platiti 50 lir za jedn i za toliko drugi stroski.

Kada sam to čul, spametih sam se. Vašebe, čedo, gospodine Rokac, i Vašega njezika, da se čitavo čarlatani i ronalam. — Znao ča, gospodine! Čekajte me jutra pred gazaminom, i kada me zapišu, ja ću vam dnt ča vam gre. — Dobro, rekao je on, i kada j bio drugi dan, vidim ti ja tamo pred gazaminom onega mogla gospodina s jednim drugim gospodinom, ki ni je zel ni i prezimo i rekao mi, da neka pridem: zapadne na delo. Onput je šal ča, a nako sam ja onemu mojemu šensalu zbrojil njegovebe pedeset lir i šal sam tulikaš ča. Zapadne se obučem va moju delavsku robu, grem va gazamin, povem moje ime i prezime — oni gledaju mane nekako šaro, ja gledam njih nekako šaro — dokle ni najzade prišlo vanka, da mi dva čovjeka nimanju s gazaminom nikakovega posla, i da neka budem vesel, da mo nisu još i za koliko više prevarili. No, sada, recite malo vi mane, gospodine Rokac, da nisam bil morda dosta segav? Pak ča ni je koristila sva ona moja segavina?

Ono tri: — Nesreća nekog ide: ne gleda nikome u lice, već glavu zahvati, tu mora nekome da propadne. Tako je i nedavno jedan jedva osjetljiv sudar divju ladju zavio u crno dvadeset i sedam čestitih porodica. Vrčeti svoju tešku vojničku dužnost dvadeset i sedam je mladića izgubilo svoj život, u godinama, gdje se mladome čovjeku sve smiješilo; i nebo i zemlja i more i planina i svaki vjetrić i svaki mlit — sve.

Dojani ona britonske tragedije bio je strahom nekakvu čudnu ladju, dugu od prilike petnaest metara, a privozano u kermu stajala za broda, ali malo razabere, da je onaj podmornicu. Neko vrijeme gladio ju je Barizon izvaljenih očiju, a onda mu najjednom munu glavom misao, da je Forb bez ikakve sumnje namjeravao, da uterče u toj ladji. On je zacijelo zalio, pa je ono ždno skriveno u španjolskoj galiji, pa je zamislilo se, rekao samo čas, da ga ponese se sobom.

I Dori bio je već dodijalo ono kopanje u zlatu, pa je izišla na palubu, da se ozre po obzoru. Barizon je zovnu i njih se dvoje bez mišle spustiše na podmornicu.

Za čas će su vratiti, reče on i spusti se u unutrašnjost ladje.

Kad je malo zatim izišao napolje, lice mu se sjalo od uzbuđenja.

Još ne znam u kakvom je stanju moji ljudi. Što je do ostalih sprava i strojeva, to je sasvim u redu. Ova je podmornica najnovijeg tipa. Providjena je benzinom i s tim ostalim potrebitim stvarima. Ne krije se se u njoj kakav nedostatak. Što mi je izgledao ok, držim, da čemo bez ikakvih poteškoća moći da se dokopamo zemlje.

Odakle je stigla ta podmornica? upita me.

O tome i ja razmišljam. Pa ima u ovom ovome kak nešto čudo. Kako je ladja mogla da stigne ovamo po ovakvom putu? Nego — pričekaite... čini mi se, da se sjećam... Jest — sad znam... Možda se i sjećate, kako se je prije dvije ili tri godine nekakav španjolski krasak izgubio u moru. Nestalo ga, u nekoj strašnoj oluji, a je sasvim u redu. Ova je podmornica, je nosio i jednu podmornicu, zacijelo istu, što je ovdje vidite. Pa i jest — pročitate ovo ime: «Tiburona», što

u kastiljanskom narječju znači: morski pas.

A hoćemo li mi moći da se njime probijemo kroz ovo more? — Svakako. Mi svi, a i drugi, bude li od potrebe.

Ali kako čemo preći preko ovih alga? — Proći čemo ispod njih. Njihova naslaga nije baš tako gusta. Možda dosiže tek čet metar u dubinu. Ova biljke, alge, smiču i razvijaju se na površini. Mi čemo urotiti, što buteno dublje mogli.

Doru podijao lagani srh. — Hoćete da kažete, da čemo plivati ispod mora... Oh, Willame, zar to nije opasno? — Opasno? Pa može se desiti, da kakav stroj zantari i da se dopod nestane ali čemo se funkcionirati u redu, pogubiti je neznam. Vi se ne bojte, draga; Bog nam je bito da sila preobara, da bi nas u ovaj mali zapustio. — Ja se, Willame, ne bojim. Upće, dok sam uz vas, ja ne osjećam nikakva straha. — Ča je kakav osjećaj, of kraju i gospeđaru moj? — Sada se ona sjeft i onih, što su iz galije vukli na palubu zlato i reče: — A oni jadni ljudi? Zar ne biste mogli ukrvati i nešto zlata za njih? Što vediti va ovo, Willame? I najmanju svota bila bi za teotu Josu i njezga, ali pravno bogatstvo i onako su već prestali za rad. — Pa ko da preze ovako lijepu zgodu? I meni bi samome dobro došlo, ali kako? — Nač eva — našao sam, ima na dnu podmornice nekotiko tona olova. Što služi za esagunam. Jedan dio to pričeže baciti u moru, a na njemu isto nešto služiti nekih zlatnih i srebrnih kugli, koje će svakak prihiti kojih desetak milijuna franka. Idem, da im to dojavim. (Sljedeći)

PODLISTAK

Izgubljeni

(Baricva. Tompson. Dora, čika Joša i žene mu i po Viloi ostaviše "Floridu" krenuše određeni pravcem a namjere, da nadju brod, kojim bi mogli do nekakvu vrlo staru španjolsku galiju. Svi se pašise u nju, da je pretraže.

(Nastavak)

Pred omlina brodolomca pukao užasnan zvon. U jednom zbrku, izmoležu začudnjebje, di ljudskih kostura ležali su ostaci tovara, koplja i zarđalini sabalja.

Ovo je bez sumnje djelo antičkih gurara, stao Barizon da objašnjava. Oni razomiči nabavljali su se i na ladje s dalekog kopijom poslodnu, pa se često događalo, da se svojih naučini i smionim opredimna i dala i discipliniranije normuske čete. Isti se stajeno imalo je ovdje da se desi. Moj čika Joša, ja se sve bojim, da su onaj vas silijem već davno prokuzali oni divlji orski gusari. — Trista mi! Grgehota, u je onoliko zlata palo u džepove onih poža. Medjutim, mogao je, da je stogot poža ostalo. Ali gdje?

Ja ne znam, čika. Ape, pokušajte ostiti se na dno broda, ispod kapetanove kabine, tamo odtrača. Tko znu — potražite pomilje.

Čika Joša i Tompson zakrenuše omanu, čika zatim odjeknu prasak razvratit, i čika i slavodobitnim glasom objavi, da je našli pojavi se čika. Joša, uvauredno i uvaženo, lomatajati rukama kao da je bio.

Hura! Hura! vikaše on. Našli smo našli smo blago. Jest, katica milja čika moja, zlato smo našli, čitavo tonu

posle da budeš lupež, prevarant i veliki istarja.

— A pokle?

— Pokle? Pokle pak gres s omeu svojem putem — napred...
Ona posljednja juče je neka žena u starom gradu vikala iz svega grla:

— Ljudi na pomoć! Moj muž me je ogra-val.

— Ni istina, vjčno čovjek, Bazarapara je, pak četo videt, da laže.

Rokac.

IZ DRAGE MOŠČENIČKE.
Poljodjelstva. - Ribarstvo. - Gostil. - Vatro-gasci. - Sajam.

Dugo se nije nitko javio iz našeg sela u «Istarsku Riječ», kao da smo zaboravili na život i svijet.

— No barem ja koji se malo bavim pjevanjem i čitanjem hoću da se javim sa par re-čaka.

Sa svih strana se tiže glode stanja usje-va, te se na žalost ne mogu ni ja pobaviti. Ova godina kao i prošla vrlo je slabija gdje god se sastanu seljaci svuda se čuju adidkove i strah pred gladnom zimom.

Sve je izgorilo, ne dodje li maskarano kisa za kojono svi uzdižu, možda će padati ma-štino i prođe koje je još posljednja nada, te će onda biti nas seljak upropašten.

Kako sa poljodjelstvom tako bile i sa ri-barenjem. Inače ovdje u Drasi više ribara, koji su u maju ulovili mnogo sarde-lali od onda uzalud gube noći po moru, jer nema ništa na ništa.

Nadali su se da će loveci polt svijetel biti bolje sreće, ali se prevarise.

Inače će naše selo proći toliko da se ne zaduži, jer ovdje ima nešto «stranaca» koji dolaze na kupanje, ali niti njih nema kao prošlim godinama, jer im valuta ne vrijedi kao prije.

Naši stariji sjedeći na epškariji, ili pod mramornom, to baraviraju, ali ne mogu tu više kuća čede njima ni za kruh u kamo-li da bi mogli plaćati drago. Badi toga morala bi država da zaposli narod, da barem dobije za kruh bez koga se ne može živjeti. Općina se ne brine previše za svoje općinare, o tome smo se već više pu-ta izvjerili.

Dne 10. VI. osnovano je ovdje društvo dobrovoljnica vatrogasara, inače ih desetak, Tona su povoda dali ljudima gospoda iz općine, te su njim dobavili iz Rijeke i jompu, a toza dana je i svečanost, došli su vatrogasci iz Opatine i Rijeke, te jedan izletnički parobrod sa muzikom. Na rivi je bio sastanak gdje su se obdržali nekakvi govori o našem selu i kako treba nastupiti.

Poslije govora načinili su naših vatrogas-ki vj-zbu, koja im je prilično uspjela, uzme li se u obzir da im je prvi put, pa onda opatiji i Refani. Čim su svršili išli su sa-mpiti i jesti, pa onda ples pod muzi-ku... Neka Draga plaća.

Petrovo nam je prošlo u miru plesalo se-pilo već kako ćemo pristojiti.

Dne 23. VII. bio je kod nas sajam i Sv. Martinova. Iz Rijeke su došla tri poro-boda puna ljudi. Bile su dvije glazbe, jed-na iz Rijeke, a druga iz Lovrana, koja je došla radi plesa, jer kod nas ako nije glazbe ne vrijedi ples. Dan sjajna proša-je u miru, novara se je potrošilo malo, jer-za njena.

Za mladi i moderni svijet ne ču niti da pišem, jer bi se dalo previše o tome ras-pravljati. Samo vi djevojke, ono malo, što as ima, pamet u glavu, jer vam je već i vrijeme.

Murvicva.

IZ BUZETA
Glavna skupština «Buzetske mljekar-ske zadruge u Sv. Martinu»

Kako ste već javili u prethodnjem broju «I. R.» bila je odvojena redovita glavna skupština ove mljekarne i to «redobnom buzetskoj opć. komisara Dr. Petronija, koji je ujedno predsjednik mjesnog našeg te predsjednik gozi spomenute mljekarske zadruge. Prošlo je 29. rujna, držala se ipak glavna skupština. Urečena bi u 10 sati u kazališnoj dvorani bivšeg «Narodnog do-mas». No nije se mogla otvariti i taj sat radi promagle brojna nadostih članova, već sat kasnije. Prisutnih je bilo oko četrdesetak, koji nisu svi člani mljekarne. Skupštini otvori i nagovori dru-stveni predsjednik Dr. Petronio. Žali-što je došlo na skupštinu vrlo malo članova, a moglo bi ih biti tu preko dvije stotine. Nakon što opravdu otgo-du ove skupštine dade riječ društve-nom tajniku Miji Draščiću, da pročita svoje izvješće o društvenom djelovanju u godini 1927.

Pročitavši prethio svoje izvješće dade ga predsjednik na glasovanje i odobrenje. — «Nismo razumijeli» — čuli su se glasovi. — «Ta čitamo je slavenska, — opaža predsjednik. — «Jest, ali ja nisimo mogli čuti.» Tada predsjednik pozva odbornika Iv. Klarića, da još jednom pročita glasno i razgovajno izvješće. To je izvršeno. Izvješće bi prihvaćeno, budući nitko nije dignuo ruku protiv izvješća.

Predsjednik tada pozva Klarića, da pročita blagajničko izvješće društve-nog knjigovodnje Mije Draščiću. Tu smo čuli, koliko se utjeralo novca, koliko

potrošilo i zašto, a napokon smo i sa-čuli, da je u blagajni ostalo dobitka 137 L. Iza pročitanog izvješća, čulo se u dvorani opaske i prigovori, ali su ih skupština mirnim natogom, sa-čelastiju; primaju li ih ne primaju na-činje blagajničko izvješće. Prihvaćeno je bilo onako miče. U prvom iz-vjješću čuli smo, da je neophodno po-trebno da se sagradi što prije nova mljekarska zgrada na kupljenom zemljištu u Sv. Martinu.

Prije nego se prešlo na treću tačku dnevnog reda, naime na izbor društve-nih odбора, javlja predsjednik, da je većina odbornika odriče svoje drustvo, ne žasti uz izjavu, da im je neomoguće vršiti svoje dužnosti. «Tako ovdje ne-ma» — veli dalje predsjednik — ni Dr. Chevalatina, ni Giannina Ciavichella, ni Antuna Cerovaz, a ni Ant. Vivoda, (ko-ji iz Buzeta-grada). A ovdje na stoji-jamni odričuće odbornika Ant. Draščića (Stala su se čuli i dvorani gov-ori): «I ja se odričem! I ja!» «Eto, na-stavlja predsjednik, u kakvoj se kri-žanici naša zadruga. Svi se nije odriču, izgovaraju se i mi prostali. A znajte, da je naša mljekarna zadužena, a da dug je platino i da možemo graditi posu-dju modernu mljekarsku zgradu, um-islili smo zajac od 200 hiljada lira. Ali eto čula: nitko ne će da bude garat sa svim svojim imetkom. Iste je pak potrebno, da dodjemo do zajma, do no-veca. A međjutim vjetovnici (banko) traže novac, a već su bile neke mi-ničke ponovo produžene. A kako do-poveca? Tako je naš pohvat glode kre-dita zajma falirao. Ali još jedno želo da spomenem: mjesto da je mljekarna pridobila sve što dalje to više člja-ova, ona ih dnevno gubi. Ja sam ho-ću znam što da se tu učini...»

Zatim prihvaća riječ Dr. Raccama-rieh, koji veli, da opstoj ove mljekar-ne zavisi samo od marvojozaca, pak je naša dužnost i korist, da mljekarnu spasimo i da ju dignemo. Na ove ri-ječ čulo se u dvorani mrmljanje, pi-govaranje, dapače razne glasne opas-ke. «Znate što, reče Dr. Raccamarieh, tko je za mljekarnu nek ide na jednu stranu, a protivnici mljekarne, na dru-gu stranu.» Na ovaj poziv najveći dio skupština se odalaci idući prena iz-lazu dvorane; dočim ih je samo neko-liko, deseterica, petnaesterica, ostalo kod predsjedničkog stola. No sada skoči među nezadovoljnice Dr. Raccamarieh i odaslanik iz Pule, da ih umire i privedu u dvoranu. Tada je nastalo što nastalo. Skupština se po-đijelje na skupine. Jedan tumači ovu skupinu, drugi drugoj; treći su ovdje, četvrti ondje. Nagovara se, odgovara, po čitavoj dvorani. Više se glasno. Predsjednik dovikuje nezadovoljni-cima: «Zar vi mislite, ako ostavljate dru-štvo, da ne garantirate za društveni dug?» Nastane glasno prigovaranje, bužilo se. To već nije bila skupština. Veliki invalid iz Sv. Martina Lovro Draščić dobacuje ljudima: «Vi ste mnogo krivi mljekarni time, što ja davate vodeno mljeko.» Sada je nastala još veća buka i ozgoreno stovo-jevanje. Čuju se glasovi: «Samo oni brane mljekarnu, koji su osobno zaht-jevovali da opstoji.» Bilo je dobacje-vo više drugih opazaka. Ljudi se hit-jeo umiriti ili prestrašiti vičući im: «Za vašu korist opstoji. Što čete bez mljekarne? Kamo čete s mljekom kad je ne bude?» «Kamo? To su naši po-sli. Gdje ima ljudi, tu je i trgovaca. Imamo tu i druge mljekarne, koje će nam draže plaćati mljeko, a da se ne-đe od nas tražiti garancije i tolike dru-ge komedije.»

Puljski odaslanik je kušao ponovo umiriti ljude lijepim riječima i lijepim načinom, te ih sprijateljiti sa mljekar-nom. Među ostalim reče, da je pita-nje zadruge i njeno teško stanje sada predano u ruke gospodina prefekta u Puli. «Čekajmo odgovor. No, danas na ovoj skupštini ne možemo likvidirati mljekarnu; ali doskora bit čete opet amo pozvani na skupštinu, na kojoj čete moći o tome govoriti i odlučiti.» Govornicima i zagovornicima zadru-ge bijaše teško govoriti radi zlasnog međusolnog vikanja u dvorani. Lju-dima je ponovno govorio odbornik i poslovođa posujilnice Ivan Klarić, a između skupina odbornik Marcelo Klarić, Ivan Marinje te Ivan Rašpolić. Nezadovoljnici su živo protivno dokazivali. U tom mežu i zamara pred-sjednik Dr. Petronio, su ostala dva gosta — odaslanika, te sa nekima od-bohnicima ostaviše skupštinu i dvo-ranu bez zaključne riječi. No, «skup-ština» se nastavila još neko vrijeme

u dvorani, a i vani pred «N. Domoina» po cestama.

Ovako prođe ova vrlo znamenita redovita glavna skupština «Buzetske mljekarske zadruge» u Sv. Martinu; započela je da nije bila dovršena, ali se ipak ovoliko za dana u kratko. No, bit će vrijedno da se vratimo na predmet, budemo li to smatrali po-trebno.

Razno

Talijanska stanovništvo u gradovima. — To podalje Centralnog statističkog zavoda bilo je 30. juiče o. e. po glavnu gradovima Italije ovaliko stanovništva: u Napulju 940.000; u Milanu 911.000; u Rimu 870.000; u Genovi 625.000; u Torino 570.000; u Palermo 45.000. — Među gradove, koji broje od 200 do 300 tisuća stanovnika spadaju Catania, Firenze, Venezia, Trst i Messina. — Od 100 do 200 tisuća imaju Bari, Padova, Reggio Calabria, Livorno, Verona, Taranto, Ferrara, Brescia i Spezia. — Trideset i pet glavni gradova pokrajina ima manje od 100.000 a više od 30.000 stanovnika. Trideset gradova ma-nje od 50.000 više od 10.000 stanovnika. — U 92 glavna pokrajinska grada živi 11 milijuna stanovnika, to jest 3/4 cjelokupnog stanovništva Italije.

Zaključak zasjedanja engleskog parlamenta. — Zasjedanje engleskog parlamenta — dobje kave i kuce lordova — zaključilo se u petak, pa će parlament ponovno sastati 6. novembra. Zasjedanje se zaključilo čitanjem kraljevog govora. U govoru je omizian rad parlamenta. U vanjskoj politici napominje kolozogov pakl profi nar, koji su i engleska vlada i vla-de dominiona veselo primili u predloženoj formi. Primaljen je također opovor o Tangeru. U unutrašnjoj politici kraljev govor napominje veliku brigu pa o nacim, kako pomoći poljedine grane industrije, da se je poslije sanjni. Naravski da su u kraljevom govoru navedeno samo one odredbe, koje su se u tom smislu izvršile. Tako su se snizile transportne ta-rife, da se pomogne industriju ugljena. Ministar predsjednik je na zadnju sjedni-ci dao odgovor na pitanje, da li će vlada nastaviti sa sadašnjim ekonomskom poli-tikom. U. I. da potpomaze samo nekoje grane industrije, ali će biti protežnije još ko-je. On je odgovorio da će se vlada držati sadašnjih svojih smjernica, pa je time osudio govore svojih drugova ministara, koji su govorili o protekiji teške indus-trije. Poznalo je da je dobar dio članova konservativne stranke za to, da se prote-žna teška industrija. S druge strane rad-ničke novine savjetuju, da su teški indus-trije te ugljen, željezo i orjel najviše ugrožene. Ako liberalisti dođu do zaključ-ka, da će se pomaganjem ovih industrija doći do opadanja besposlice, nije isklju-čeno, da pristanu i oni na protežiranje o-vih grana industrije. Končno je u go-voru napomenuto o novoj jedinstvenoj or-ganizaciji međunarodske saradnja po cijeloj zemlji i po svim kolonijama. To je parlament već odobrio.

Na zaključnoj sjednici parlamenta nije bio prisutan ministar inostranih posala Chamberlain, jer je bolestan. Liječnički izjavljuje govore o lakoj formi plućnice.

Promijena prezimena

- Saffar u Saffaro
- Saffich u Saffi
- Sagar u Saza
- Sagrich u Saggi
- Sarovich u Saleco
- Sarovich u Savi
- Saha-Mohorovich u Saha-Mogoroni
- Savich u Saviti
- Sauiz u Sauti
- Saskida u Sassaida
- Salar u Salari
- Salovich u Saleo
- Salih u Sali
- Salovich u Salvi
- Salocher, Salocher u Salochi
- Salmich u Salmun
- Salovich u Sambi
- Simez u Simezi
- Sancovich ili Sankovic u Sano
- Sandul, Sandulich u Sandali
- Sansovich u Sancio
- Sautich u Sauti
- Savich u Saveri
- Savaz u Savati
- Sardovich ili Sardoz u Sardo
- Sarkaini u Sarcalini
- Sarich u Sari
- Saruzic u Sarmuz
- Sau, Sautlich i Sautlig u Sauti
- Sav u Savi
- Savovic u Sauroni
- Shanovich u Banchi
- Shanovich-Cenala u Banchi-Cenala
- Shorovaz u Borroni
- Shissich u Bissi
- Scopaz-Tonich u Scopas-Toni
- Schiffelich u Schiftarelli
- Schiffelich u Squilla
- Serignar u Serignari
- Schubich u Schubi
- Schubich u Scabini
- Schelenich u Scheni
- Scherger u Segariti
- Scherf, Schelji, Skelj u Serji

- Schetz u Schizzi
- Schiffich u Schiffi
- Schiffini u Schiffini
- Schinigoi u Schinigi
- Schinko u Sinico
- Schirovich u Sirico
- Schjajvic u Siviš
- Schlanbergger u Salimberthi
- Schocher u Scovchi
- Schofka u Soreca
- Scholta u Scolta
- Schosterich u Sosteri
- Schulaz u Squilla
- Schittorelich u Schittorelli
- Sekina u Sekina
- Sebanich u Sibanii
- Scherrhal u Cobertalli
- Seich u Secechi
- Sevich u Sececi
- Seof, Seofflich, Seofflich u Seoffi
- Seomersich u Seomersi
- Seopaz u Seopas
- Seopaz-Biscip u Seopas-Vesovo
- Seopaz-Bonovich u Seopas-Boroni
- Seopaz-Salorovz u Seopas-Saloro
- Seopazzi-Gio u Seopazzi-Giozi
- Seopazzi-Mattassich u Seopazzi-Matti
- Seopazzi-Princip u Seopazzi-Principi
- Seopahich u Seopahi
- Sevraich u Sevra
- Seorani u Seorani
- Serapani u Serapotti
- Sevobornich u Sevoborni
- Serignar i Serignar u Serigni
- Seiboz u Seubli
- Seulaz u Squilla
- Sevarz u Squarci
- Sevobija u Sevobla
- Scholja u Sebbia
- Schellch u Sebelli
- Schobich u Schobni
- Seur ili Sekur u Sevari
- Sedlek u Sello
- Segar u Segari
- Sevach, Sevach u Sevi
- Seid u Saida
- Seid u Seidi
- Sekacich u Sececi
- Selam ili Selan u Selani
- Selamich u Selamii
- Selesnich u Seloni
- Sevich u Seveni
- Sevich, Sevit u Sevi
- Sevich u Sevi
- Sevich u Sevi
- Sevich u Sevi
- Sevich u Sevi

Izdavač, direktor tiskovnog rednik: IVAN STARI
Tiskar: TISKARA «EDINOST» U TRSTU.

DVOKATNA KUĆA prikladna za trgo-vinu i gostionu prodaje se uz najve-rom cijenu, radi seljenja. Najtočnija razjašnjenja daje: **Bišković-Herpelje Kozina.**

KUĆA sa gostionom, lijepim dvori-štom, dozvolja za ples svake nedjelje, prodaje se radi smrti gospodara. Nalazi se u blizini Opatine. Informa-cije daje: **A. Pegon, Matulji.**

SMILAJOD
Izvršno je sredstvo protiv arteriosklero-se, reumatizma, teških dšljanju, kašlju i ka-taru, uspješno sredstvo za očišćenje aso-bito preporučljivo za osobe stare preko 50 godina.
Dobiva se samo u ljekarni
CASTELLANOVICH, TRST
Vlasnik F. Bolaffio
Via Giuliani 42 (Sv. Jankov).

KURJE OČI
(Kale)
liječi brzo i uspješno mast

Farmacia Spozza
TRST - Via Tor S. Piero 10 - TRST
Čuvajte se patvorina!
Mast Rya možete dobiti u svim ljekarnama uz sniženju cijenu od 3 lre.